

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **N. J. i R. A.**

skazanych z art. 191 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 marca 2026 r.

wniosku obrońcy skaranych

o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego od udziału w sprawie III KK 557/25,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji
o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego Pawła Kołodziejskiego od udziału w
sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt III KK 557/25.**

UZASADNIENIE

W dniu 24 września 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skaranych N. J. i R. A. od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 8 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ka 164/234, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 3 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 467/21. Jednym z zarzutów podniesionych w kasacji było uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., związane z udziałem w składzie orzekającym Sądu odwoławczego osoby powołanej na urząd sędziego tego Sądu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa

ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej ustawa o KRS z 2017 r.).

Kasacja ta, zarejestrowana została w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt III KK 557/25. Po wyłączeniu od udziału w rozpoznaniu tej kasacji sędziego Ryszarda Witkowskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2025 r., KRI 1374), zarządzeniem osoby pełniącej funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej z dnia 16 grudnia 2025 r. sprawa przydzielona została do referatu sędziego Pawła Kołodziejskiego.

W dniu 19 stycznia 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanych o wyłączenie od orzekania w przedmiocie jego kasacji również sędziego Pawła Kołodziejskiego. Uzasadniając wniosek jego autor odwołał się do trybu powołania Pawła Kołodziejskiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r. wskazując, że rozpoznanie sprawy przez tego sędziego będzie skutkowało – zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-410-1/20 (OSNK 2020 z. 2 poz. 7) – bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wskazał nadto, że jednym z zarzutów kasacyjnych jest uchybienie w postaci nienależytej obsady Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu związane z udziałem w składzie tego Sądu rozpoznającego sprawę sędziego powołanego w takim samym jak sędzia Paweł Kołodziejski trybie, a więc na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., co może budzić obawę o rzetelne rozpoznanie sprawy kasacyjnej. Zauważył też obrońca, że sędzia Paweł Kołodziejski był wielokrotnie wyłączany od udziału w rozpoznawaniu kasacji, wskazując konkretne w tym przedmiocie orzeczenia Sądu Najwyższego i zawartą w nich argumentację.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Złożony przez obrońcę skazanych wniosek – o wyłączenie Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy zawisłej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt III KK 557/25 – jest zasadny.

Konieczność wyłączenia tego sędziego, wspiera jednolite orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) zgodnie z którym, Sąd

Najwyższy w składach z udziałem sędziów powołanych na urząd sędziego SN na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r. nie stanowi sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości, a tym samym nie gwarantuje prawa do rzetelnego procesu (por. wyroki ETPCz: z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce*, skarga 43572/18; z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21). Wprawdzie orzeczenia te dotyczyły sędziów orzekających w Izbach: Dyscyplinarnej, Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Cywilnej, mają one wszelako bezpośrednie przełożenie także na składy orzekające Sądu Najwyższego w Izbie Karnej z udziałem osób powołanych na urząd sędziego SN w tożsamym trybie.

Rację ma autor wniosku, że rozpoznanie jego kasacji przez Sąd Najwyższy z udziałem tego sędziego wygeneruje bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., o czym przesądza pkt 1 powołanej przez obrońcę uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-410-1/20.

Nie ulega też wątpliwości, że orzekanie przez tego sędziego w przedmiocie kasacji, w której pod adresem wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu podniesiony został m.in. zarzut uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na udział w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego sądu powszechnego w tym samym, niekonstytucyjnym trybie, a więc na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r., nie tylko pozwala na powzięcie obiektywnych wątpliwości co do zachowania przez sędziego Pawła Kołodziejskiego bezstronności w tej konkretnej sprawie (*iudex suspectus*), lecz wręcz powinno skutkować jego wyłączeniem *ex lege* na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Ratio legis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. jest czytelne i – w myśl zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* – sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie

chodzi przy tym jedynie o te ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, które *ex definitione* ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański S. Zabłocki (red.), Kodek postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 550). Trudno o bardziej jednoznaczny przykład tego rodzaju sytuacji niż ten, w którym sędzia Sądu Najwyższego powołany w niekonstytucyjnym trybie, ma oceniać zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z uwagi na udział w składzie orzekającym Sądu drugiej instancji osoby powołanej również z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa nie będącej organem tożsamym z tym, który przewidziany jest w art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Skoro, pomimo rzucających się w oczy okoliczności, o których mowa wyżej, ani osoba pełniąca funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierująca pracami Izby karnej nie uznała za celowe wdrożenie procedury wyłączającej z mocy prawa sędziego Pawła Kołodziejewskiego od orzekania w niniejszej sprawie kasacyjnej, ani też sam sędzia nie złożył oświadczenia o jakim mowa w art. 42 § 2 k.p.k., jego wyłączenie stało się wręcz koniecznością dla zapewnienia skazanym prawa do rozpoznania ich sprawy przez bezstronny i niezawisły sąd ustanowiony na mocy ustawy.

Uwzględniając całokształt rozważań poczynionych w niniejszym uzasadnieniu postanowiono jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]